

زائران اربعین تا این لحظه دوبرابر سال‌های گذشته بوده‌اند

اشتباه محاسباتی در تخمین امکانات شهرهای مرزی

نیاید! این جمله و این مطالبه، موبد چند چیز و وضعیت است؛ اولاً اینکه وضعیت مرزها خوب نیست، جمعیت زیادی برای حضور در راهپیمایی اربعین راهی مرزها شده‌اند و ازدحام جمعیت درکنار کمبود امکانات و احتمالاً برخی کوتاهی‌ها هم از سمت مسئولان ایرانی و هم البته عراقی‌ها، وضعیت نامطلوبی را رقم‌زده که کار را به اینجا کشیده است.

چنین راهپیمایی بزرگی ساده نیست و امسال هم بعد از حدود دوسال وقفه در برگزاری باشکوه‌تر، تمام سختی‌ها و مصائب و حواشی در کنار گشایش‌هایی که سال‌به‌سال ایجاد می‌شود، چندبرابر هم شده است. همین الان که من این سطور را پشت سر هم ردیف می‌کنم، یکی‌یکی و از سمت مقامات مختلف، بیانه‌ها و اظهاراتی منتشر می‌شود، همه هم حول یک‌مضمون و با یک‌درخواست: «فعلاً کسی به‌سمت مرزها

شد و جمعیت فوق‌تصویر و تصویری و... از ایران به جمع خیل کثیر زائران حضرت اباعبدالله الحسین(ع) در کشور عراق اضافه شدند و به طی طریق پرداختند. واقع‌ای که تا سال ۹۸ و قبل از شیوع کرونا، سال‌های سال ادامه داشت و با هر کم و کیفی برگزار می‌شد و البته در تمامی ادوار، حواشی و اتفاقاتی هم پیرامون آن وجود داشت. به‌هرحال حضور چندمیلیونی زائران یک کشور در خاک کشور دیگر و برپایی و برگزاری

در هر سه موضع، ایران، مرز و عراق دچار مشکلات جدی هستیم

رسیدن به حرم اباعبدالله(ع) و عرض سلام و ارادت به این ساحت مقدس و بازگشت به مبدأ است، یعنی همان کاری که عراقی‌ها می‌کنند. اما متأسفانه به این دلیل که بازه اقامت ایرانی‌ها در عراق ناظر به مدت‌زمان ویزاافزایش داشته، باعث‌شده ایرانی‌ها در هر شهری چند روزی اقامت داشته‌باشند و صرف‌یک‌زیارت‌وسلام، قصد بازگشت نکنند؛ هم‌در موبک‌ها اقامت‌زیاده دارند و هم‌در منزل عراقی‌ها. این باعث‌انباشت جمعیت هم در مسیر و هم در شهرها شده و درنتیجه جا برای زوار جدید‌تنگ است.
اصلاًیکی از دلایل شلوغی مرزها و عدم‌همراهی عراق با ورودزائر جدیدبه این کشور، همین تعداد بالای زائران ایرانی در عراق است که حالاحالاها قصد برگشت به ایران را ندارند. موبک‌هاهم‌به‌هرحال حدی از توانایی را دارند. این‌طور نیست که‌الی‌الابدبه هر تعدادی‌زائر مراجعه کند امکان‌پاسخگویی‌به‌نیازها وجود داشته‌باشد. همان‌طور که‌در ابتدا گفتیم، بعد از دوسال وقفه و محدودیت برای حضور در این راهپیمایی عظیم، تا حدی قابل‌پیش‌بینی بود که اربعین امسال، شرایط خاصی دارد و جمعیتی که عازم می‌شوند، بیش از هر عدد و آماری است.

هم که برپا شده باشند از ارائه خدمات به این جمعیت عاجز مانده‌اند. بدترین نکته همان عدم وجود خودرو برای انتقال زائران از مرز عراق به نجف است. سال‌های قبل با کاپیتاژ اتوبوس‌ها و خودروهای ایرانی وضعیت تا حدی بهتر بود؛ هم از بار کمبود خودروهای عراقی کاسته می‌شد و هم معطلی‌ها کمتر می‌شد، امسال اما چون این اتفاق رخ نداده، وضعیت درهم‌پیچیده شده و معطلی‌زائران بیش از هر زمان دیگری است. گرامزدگی و نبود امکانات لب مرزها- خصوصاً مرزهای غیر از مهران- باعث شده هم خیلی‌ها به‌عقب برگردند و قید حضور در پیاده‌روی را بزنند و هم اینکه جان و سلامت‌شان به خطر نیفتد. معطلی‌ها در حد چندساعت هم نیست، بعضی‌ها بیشتر از یکی، دوزور می‌شود که پشت‌مرز مانده‌اند. اما خودعراق و مسیر پیاده‌روی؛ دوستی که در پیاده‌روی حاضر بوده و چند روزی زودتر به عراق رفته و احتمالاً همین روزها و قبل از روز اربعین به ایران باز می‌گردد، در توصیف وضعیت عراق بعد از کلی توضیح و تفسیر از جمعیت فوق‌تصوری که‌در مسیر پیاده‌روی و شهرهای کرلا و نجف هستند، سراغ بعضی بدفقرتاری‌ها می‌رود. می‌گوید اساس این مراسم، پیاده‌روی و

همه می‌گویند کسی به‌سمت مرزها حرکت نکند، اما اتفاقاً اصل زمان سفر خیلی‌ها همین امروز و روزهای نزدیک به اربعین است. خلاصه وضعیت عجیبی است. پلیس هرگونه ورود به استان‌های مرزی را محدود کرده‌است، اما مگر می‌شود با این گسیل خودروها مواجه‌شد؟ حمل‌ونقل عمومی هم که کفاف این حجم مسافر را نمی‌دهد. سال‌های قبل که تعداد زائران کمتر بود، اتوبوس کم می‌آمد، امسال جای خودش. زن‌ها و بچه‌ها بیشتر از بقیه متاثر از هوای گرم، گرم‌زده و بیمار می‌شوند و بازم چون راه دسترسی و ارائه خدمات مسدود است و ترافیک سنگین، وضعیت بدتر از چیزی است که بشود حتی روایت کرد. بعد از این، وضعیت مرز هم خیلی بهتر از مسیرهای منتهی به مرز نیست. اینجا طرف ایران برای عبور زائران خیلی مشکل خاصی نیست، شلوغی و ازدحام آزاد رهنده است، اما کندی و کارشکنی طرف عراقی و تعطیلی باجه‌ها به‌علاوه نبود خودرو برای انتقال زائران به نجف و کرلا و وضعیت را بد کرده است. مردم ساعت‌ها یا این طرف مرز در ایران یا آن طرف مرز پشت گیت‌های ورودی عراق معطل و تشنه و گرسنه مانده‌اند. آنقدر جمعیت زیاد است که هر تعداد موبک

ما هم قصد سفر داریم، اینکه قسمت می‌شود یانه و آیا این امکان در شرایطی که حالا خبر از بسته بودن مرز به گوش می‌رسد، وجود دارد یا نه نمی‌دانم. اما بسیاری از دوستان و نزدیکان از چند روز قبل و حتی همین یکی، دو روز اخیر به‌سمت مرزها رفته‌اند و خیلی‌ها وارد کشور عراق شده‌اند و خیلی‌ها هم همچنان پشت‌مرزها منتظرند تا بتوانند عبور کنند. برای این گزارش هم با آنهایی که الان در طریق هستند و در حال پیاده‌روی گپ‌زد و هم آنهایی که پشت‌مرزها مانده‌اند و هم البته آنهایی که کیلومترها قبل از رسیدن به مرز در ترافیک مانده‌اند. هر کدام روایت‌هایی داشته‌اند که من از آخرین گروه، یعنی آنهایی که در ترافیک مرزهای نظیر مهران مانده‌اند، شروع می‌کنم.
خیابان‌های منتهی به شهر مهران به‌شدت شلوغ، ماشین‌های شخصی زیاد، اتوبوس و ماشین‌های عمومی هم همین‌طور، طبق اخبار طول ترافیک به ۱۵ کیلومتر هم رسیده است. یعنی ۱۵م کیلومتر مانده به مهران، در ترافیک مسیر مانده‌اند. امکانات هم طبیعتاً در تمام طول مسیر در دسترس عموم نیست. گرمای هوا، سختی ساعت‌ها در ماشین نشستن و ترافیکی که انتهایش مشخص نیست.

هرگونه سفر خارج از کشور قطعاً نیازمند رسیدگی به وضعیت گذرنامه، تمدید اعتبار آن و ویزای کشور مقصد است. از این نظر اما یکی از محاسن سفر اربعین برطرف‌سازی این دغدغه‌ها و نگرانی‌های زائران حسینی از سوی دولت است. پیش‌تر اعلام شده بود براساس توافقات انجام‌شده، سازمان حج و زیارت ایران می‌تواند روزانه دوهزار زائر را بدون ویزا از طریق مرزهای زمینی کشور راهی عراق کند و این سهمیه‌بندی البته تا شروع سفرهای اربعین ادامه دارد و پس از آن اعزام زائران در سفرهای هوایی و زمینی بدون ویزا انجام خواهد شد. معاون امنیتی انتظامی وزیر کشور و دبیر ستاد اربعین، درباره توافق صورت گرفته بین دو کشور برای برداشتن شرط ویزا در خرداد امسال گفته بود: «این مژده را می‌دهیم که دولت عراق موافقت خود را با لغو ویزا در ایام اربعین حسینی به‌طور کامل اعلام کرده است. ضمن اینکه توافق شده در هفته آینده روزانه دوهزار نفر تا رسیدن به ایام اربعین از طریق مرزهای زمینی با لغو رواید اعزام به عتبات عالیات داشته‌باشیم. بنابراین برای سفر زمینی لغو رواید خواهیم داشت و این اقدام تنها از طریق سازمان حج و زیارت خواهد بود.» گفتنی است براساس اطلاع‌رسانی وزارت کشور در متن اطلاعیه شماره ۲ ستاد مرکزی اربعین حسینی(ع)؛ «با توجه به حذف ویزا برای سفر زیارتی اربعین، ثبت‌نام در سامانه سماح برای تمامی زوار اربعین

الزامی بوده و در حکم روادید تلقی می‌شود.» در رابطه با کسانی که گذرنامه‌شان غیرمعتبر است، یعنی تاریخ گذرنامه آنها از اول شهریورماه سال ۱۳۹۱ به بعد است نیز به‌دوصورت چاره‌اندیشی شده است؛ اول اینکه بنا شد این افراد بتوانند با مراجعه به پلیس مهاجرت و گذرنامه در مراکز استان‌ها نسبت به تمدید گذرنامه با درج مهر پلیس اقدام کنند و در کسری از زمان، گذرنامه مهرشده را تحویل گرفته و بتوانند عازم سفر اربعین شوند. دوم آنکه افرادی که فاقد گذرنامه هستند یا گذرنامه‌هایشان دارای اعتباری قبل از شهریور سال ۱۳۹۱ بتوانند ضمن درخواست صدور گذرنامه بین‌المللی، برای صدور برگ گذر مرزی نیز تقاضا دهند. به این ترتیب که با مراجعه به پلیس ۱۰+ و ارائه مدارک یا از طریق اپلیکیشن پلیس من برای دریافت برگ گذر مرزی اقدام کنند؛ و مزایای این روش آن است که یک‌دهم صدور گذرنامه بین‌المللی هزینه‌داشته‌و تا ۴۸ ساعت نیز صادر می‌شود. از دیگر نکات مثبت همچنین می‌توان به امکان رفتن به سفر اربعین برای سربازان حین خدمت اشاره کرد که با اخذ موافقت از فرمانده یگان خود می‌توانند راهی پیاده‌روی اربعین حسینی شوند. سردار تقی مهری، رئیس سازمان وظیفه عمومی فراچین درباره وضعیت مشمولان سربازی غیرغایب گفته است: «تمام مشمولان غیرغایب که از فرصت‌های تحصیلی و... برای

می‌خواهند با خودروی شخصی به مرز مراجعه کنند یا کینگ‌های لازم‌جانمایی و تعبیه شود تا زائران در این ارتباط نیز مشکلات کمتری داشته باشند.» از سوی دیگر با توجه به اهمیت برخورداری زائران اربعین حسینی از خدمات ویژه‌بانکی در مسیر راهپیمایی اقدام مثبت دیگری که صورت گرفت ارائه ۲۴ ساعته این خدمات در نقاط مرزی و در مسیر راهپیمایی اربعین بود. علیرضا قیاطی، دبیر شورای هماهنگی بانک‌ها در این خصوص گفته است: «بال‌برغ ۳۰ دستگاه خودپرداز در کنار مرزهای چاذیه، شلمچه، مهران و خسروی و بیش از ۱۵۰ خودپرداز در مسیر تردد زائران مستقر شده است و فعالیت ۲۴ ساعته باجه‌های ارزی و ریالی در نقاط مرزی نیز از خدمات بانکی در راستای آسایش زائران اربعین حسینی است. همچنین ساعت فعالیت شعب منتخب بانک‌ها در شهرهای مسیر تردد افزایش یافته و سرویس دهی ویژه برای پول‌رسانی و پرستاری دستگاه‌های خودپرداز نیز به واحدهای مربوطه ابلاغ شده است. علاوه‌بر خدمات دهی تخصصی و بانکی، بانک‌ها با استقرار بیش از ۱۰ موبک در مسیرهای تردد، از طریق کارکنان خود پذیرای زائران خواهند بود و شعب منتخب ۳۰ بانک، تا ۲۶ شهریورماه همه‌روزه حتی روزهای تعطیل طبق ساعت اعلامی درسایت بانک‌ها ارز زائران را تخصیص می‌دهند.»

سربازی استفاده می‌کنند می‌توانند به سامانه سخا مراجعه و درخواست ثبت خروج از کشور ثبت کنند. درخواست این افراد تأیید شده و می‌توانند بدون هیچ وثیقه‌ای از کشور خارج شوند و به سفر اربعین بروند. «سلسله اقدامات مثبت دیگر در جهت تسهیل سفر اربعین انجام‌شده که از جمله آنها، پوشش بیمه‌ای بهتر نسبت به سال‌های گذشته، حذف عوارض خروج و همچنین اعلام تدارک پارکینگ‌های مرزی و خدمات بانکی و اینترنتی مناسب از سوی بانک‌ها و اپراتورهای همراه است. به گفته مجید میراحمدی، رئیس ستاد مرکزی اربعین حسینی نیز «عوارض خروج برای زائران ایرانی اربعین حذف شده است و تلاش می‌شود اینترنت زائران ایرانی اربعین رایگان باشد.» درخصوص ارائه خدمات بیمه‌ای برای زائران نیز مدیرکل برنامه‌ریزی و نظارت عتبات سازمان حج و زیارت خبر داد که هزینه بیمه برای زائران اربعین نسبت به سال گذشته تغییری نکرده و چپه‌سایته‌ها تا بیمه‌افزایش یافته‌است اما خدمات بیمه‌ای فقط شامل زائرانی می‌شود که در سامانه سماح ثبت‌نام کرده‌و با گذرنامه معتبر از مرزهای قانونی کشور به عراق عزیمت می‌کنند. علی‌دوالقدر، رئیس پلیس گذرنامه نیز درباره تدارک پارکینگ‌های مرزی این‌طور وعده داده بود: «با توجه به برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته با هدف ایجاد تسهیل در رفت‌وآمد زائران در ایام اربعین، تلاش شده برای افرادی که

ان‌چه کار کنیم؟

امکانات مطلوب و چالش‌های جدی و بزرگی است که زائران با آن مواجهند و کار را به‌جایی رسانده است که امکان پذیرش مسافر و زائر بیش از این وجود ندارد. دراین حال باید تمامی ارکان درجهت برداشتن بار مصائب و مشکلات با خلوت‌تر کردن مسیر گام بردارند. یکی از همین‌ها تبلیغاتی است که صورت می‌گیرد. در صدا و سیما و سایر رسانه‌ها، این تشویق به حضور و همان تسهیلاتی که گفتیم، بدون تدبیر در میزبانی و ساماندهی حجم بالای مسافران، جز اینکه

چیزی که مشاهده شد، بازار سیاه بود و گرانفروشی، در قضیه ویزا‌ها هم کمی دیر رویه صدور گذرنامه ویژه اجرایی‌شد و تعداد ناوگان حمل‌ونقل عمومی هم که همیشه مضل بوده و این بار هم مضاعف. اما مهم‌تر از همه وضعیتی است که در روایت‌ها به آن اشاره کردیم. با همه اهمیت و ارزشی که این راهپیمایی و حضور در آن دارد، با همه تمهیدات و اقدامات و برنامه‌ریزی‌ها چیزی که الان و در شرایط موجود با آن مواجهیم، ازدحام بالای مسافران و عدم دسترسی به

اقداماتی برای تسهیل حضور زائران در ایسن راهپیمایی صورت نگرفت؟ چرا، اتفاقاً هر سال بیش از سال‌های گذشته این تمهیدات و تسهیلات ایجاد شد اما امسال، متأسفانه و به هر دلیلی، پیش‌بینی‌ها ناظر به شرایط موجود و وقفه دوساله و امکان حضور جمعیت بسیار بیشتر نبود. یعنی آن چیزی که می‌بینیم، با آن چیزی که باید وجود داشته باشد، فاصله‌اش زیاد است. در جریان خریدوفروش بلیت‌ها، چه هواپیما و چه اتوبوس، علی‌رغم برنامه‌ریزی‌ها،

یادداشت

موسی شاعری

شهردار اسبق اهواز

واریز مبلغ ۵۰ هزار میلیارد ریال به حساب برخی شهرداری‌های خوزستان از محل عوارض آلایندگی نفت طی روزهای گذشته اتفاق بسیار مهمی است که کمتر به آن پرداخته شده و لازم است ابعاد مختلف آن مورد بررسی قرار گیرد که در این یادداشت، جوانب مختلف آن مورد بررسی قرار گیرد:

۱- پرداخت این مبلغ توسط دولت غافلگیرانه و خارج از برنامه‌ریزی قبلی شهرداری‌ها در بوده‌صوب‌شان است و در نتیجه برنامه خاص و از بیش تعیین‌شده‌ای برای

نظارت‌شان را بر پرداخت‌ها و نحوه هزینه کرد این پول به شکل ویژه‌ای افزایش دهند.

۵- اگر قرار است این پرداخت‌ها مستمر باشد از حالا دولت برنامه ویژه‌ای را برای جهت دهی به آن در چهارچوب حرکت توسعه‌بخش، یکپارچه، متوازن و محرومیت‌زدا در این شهرها تدوین کند.

۶- مراقبت‌شود این پول صرف برنامه‌های تبلیغاتی و انتخاباتی اشخاص و گروه‌های خاص و پرداخت‌های جهت‌دار یا برنامه‌ریزی برای اجرای پروژه‌هایی با رویکردهای انتخاباتی و تبلیغاتی در مناطقی خاص نشده و عدالت‌محوری و پرداختن به اولویت‌ها و نیازهای اساسی شهرها مدنظر باشد.